

ANUL I: 1925-1926.

Nr. 9: Marți 29 Dec.

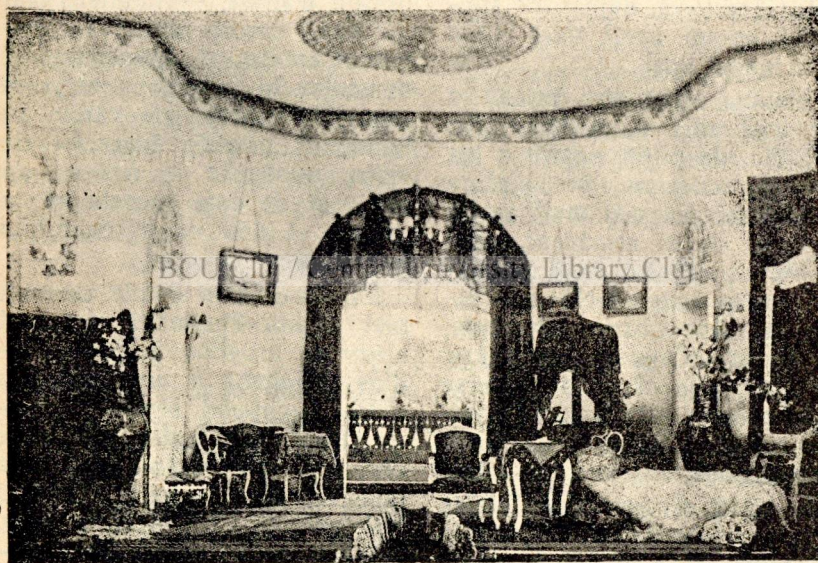
TEATRUL

Apare în fiecare Marți
Un exemplar 10 Lei

REDACTOR:
ALEXANDRU HODOȘ

Redacția și administrația
Cluj, Piața Cuza Vodă 16

„UN EROU” LA CLUJ

Decorul celor trei acte

TEATRUL NAȚIONAL DIN CLUJ: Marți 29 Decembrie: „Controlorul vagoanelor de dormit”; Joi 31 Decembrie (nu se joacă), Vineri 1 Ianuarie (matineu) „Prietenii”; Sâmbătă 2 Ianuarie: „Controlorul vagoanelor de dormit”; Duminică 3 Ianuarie (seara) „Scrisoarea perdută”.

O IDEE FERICITĂ

Se discută de multă vreme prin ziare problema teatrului românesc din Ardeal. Cei mai mulți dintre factorii hotărâtori ai vieții noastre culturale au ajuns la convingerea, că teatrul constituie unul din cele mai sigure mijloace de propagandă sufletească. Nu mai e nevoie, de pildă, să stăruim asupra bunelor urmări pe care le-a avut existența de șase ani a Teatrului Național din Cluj. Gândiți-vă, numai, ce stingeriți ne-am simți, dacă acest teatru ne-ar lipsi.

Celelalte orașe din Ardeal au fost însă mai puțin favorizate. La Sibiu, de pildă, pentru a lua un singur exemplu, se joacă în cursul unui an mai mult teatru unguresc decât românesc, deși la Sibiu poți să-i cauți pe unguri cu lumânarea! Nu mai vorbim de alte centre însemnate, ca Aradul, Oradea, Timișoara, unde abia din când în când se abate câteun turneu din București, pentru a da un spectacol, cel mult două, de teatru românesc.

La ministerul Artelor s'a înțeles demult nevoia teatrului românesc în aceste orașe, și într'o vreme s'a vorbit serios despre înființarea unui Teatru de Vest, care să joace pe rând, un repertoriu de piese alese, cu o trupă stabilă, în orașele de căpetenie de lângă frontiera apuseană. Proiectul a stat vreme îndelungată pe șantierul birocrației din Capitală, și, dacă nu ne înșelăm, ideea n'a fost nici astăzi abandonată. Numai două dificultăți sunt de învins. Pe cea dintâi ați ghicit-o: e *subvenția*. Cealaltă e *conducerea*.

Teatrul de Vest ar înghiți, anual, o sumă prea mare din bugetul țării, și Teatrul de Vest n'a găsit încă, până astăzi, mâna pricepută care să-l îndrume pe adevăratele lui căi.

E o speranță mai mult, și atâtă tot.

Dar în fața acestei soluții dificile s'a ridicat nu demult o alta, ușor realizabilă. S'a pomenit și în paginile acestei modeste publicații teatrale, — în altele, mai puțin, — despre inițiativa comitetului artistic al „Asociațiunei” noastre vechi. „Asociațiunea”, sub auspiciile morale ale căreia au înmugurit primele încercări de teatru românesc în Ardeal, s'a oferit și de data aceasta să ia asupra ei delicata și onorabila însărcinare.

Mijloacele sunt simple. Cu mult mai puțină cheltuială, folosind elemente artistice de prima ordine, înjghebând un repertoriu potrivit scopului urmărit, „Asociațiunea” ar putea răspunde chemării sale făcând apel, fără mult înconjur, la trupa Teatrului Național din Cluj. Această trupă, evident, ar trebui să fie considerabil mărită, aproape încă odată pe cât e astăzi. De pe urma acestei îmbunătățiri ar folosi și publicul din Cluj, și publicul din celelalte orașe. În fiecare an s'ar alcătui, din toamnă până în vară, diferite echipe teatrale, bine pregătite, care s'ar duce să joace în toate orașele Ardealului.

Pentru realizarea acestei proiect nu se cere decât bunăvoință. E posibil ca aceasta să nu se găsească?

AMINTIRE DINTR'UN TURNEU

Spiritualul autor de comedii, Tristan Bernard, are darul de a povesti ei însuș, cu mult humor, multe din peripeziile neplăcute ale carierei sale. Iată una din aceste.

— „Mă duceam într'un orașel de provincie, zice Tristan Bernard, pentru a asista la reprezentăția unei piese de-ale mele. Turneul începuse cu două zile înainte, la Havre.

Am luat trenul într'o dimineață cețoasă de Februarie. Când am ajuns în oraș zăpada cădea bogată. Nu întâlneam pe stradă decât rari trecători, cari nu prea aveau aerul că-și vor petrece seara la teatru. Îmi închipuiam că toți acești pașnici locuitori se vor instala după masa de seară lângă o sobă bine încălzită, cu picioarele în pantofi călduroși, gustând lectura plăcută a romanelor senzaționale.

Un tânăr pe care l-am întrebat de locul unde se află teatrul n'a putut să-mi servească nici o indicație.

Mă gândeam că teatrul orașului trebuie să fie frumos, și că populația îl cunoaște cel puțin în exterior. O cucoană bătrână mi-a dat indicațiuni greșite, un ofițer mi-a răspuns răstit.

După multă trudă, am ajuns în fine în fața monumentalului edificiu.

Am pătruns în vestibulul și am văzut la un ghișeu o tăbliță cu inscripția: Casa de bilete. Casierita lucra de zor la un tricou. Îmi ziceam, că tricoul va fi repede terminat, de oarece funcți-

onara lucră fără întrerupere.

N'am îndrăznit s'o întreb dacă are locuri reținute. În fine apăru și impresariul și-mi explică că plasarea n'a mers tocmai bine de oarece s'a jucat în aceeaș săptămână: „Quo-Vadis“ și „Cyrano“.

Am plecat împreună la restaurant. După masă, comesenii, în loc să ia drumul teatrului, se apucară care de o partidă de cărți, care de absurdul joc de table. Ne-am reîntors la teatru, cu o jumătate de oră înainte de începerea spectacolului.

Nu-mi amintesc care a fost cifra incasărilor, anunțată mie de administrația teatrului. Sunt mulțumit că n'o mai știu, pentru a nu fi nevoit s'o reproduc acum.

Între timp, un om de serviciu m'a invitat să vizitez teatrul. Sala era imensă, fotolille de nenumărat. Eram din ce în ce mai preocupat.

Deodată îl aud pe impresariul meu că-mi spune:

— Uită-te la ieșirea aceasta. În opt minute, sala poate să fie gollită.

— Mult timp însă, îi trebuie ca să se umple! — îi răspunsei eu.

La Teatrul Național din Capitală se reprezintă „Apostolii“ de d. Liviu Rebreanu cu d-nele Eugenia Ciucurescu, Fany Rebreanu, Tantz Bogdan și d-nii Soreanu, Gr. Mărculescu, Morțun, Atanasescu, Manu, Valentineanu, etc. etc.

TEATRUL NAȚIONAL

SOCIETATEA DRAMATICA

Controlorul Vagoanelor de Dormit

Gomedie în 3 acte de A. Bisson

Distribuția:

George Godefroid	D-l Mihăilescu-Brăila
Alfred Godefroid	„ N. Neamțu-Ottonel
Montpépin	„ I. Stănescu-Papa
Raoul de Saint-Médard	„ D. Constantinescu
Labordave	„ N. Voicu
Gharbonneau	„ Arsene Popovici
Lucienne Godefroid	D-na S. Jipescu-Hodos
D-na Montpépin	„ Aura Fotino
D-na Gharbonneau	„ Ecăt. Stănescu
Angéle	„ Lelica Bănuțiu
Rosine Gharbonneau	„ Jeni Rădulescu
Francoise	D-șoara M. Borsa
Julie	„ Fl. Pipoș

Direcția de scenă: Dl I. Stănescu-Papa

ALEXANDRU BISSON, unul din cei mai populari autori dramatici francezi, s'a născut la 1848 și a murit cu câțiva ani înaintea războiului, la Paris, în 1912. A scris numeroase comedii, farse și vodeviluri, care au avut totdeauna mare succes, jucându-se de câteva sute de ori la rând pe toate scenele din lume. Dintre cele mai cunoscute notăm: *Castelul istoric*, *Deputatul de Bombigauc*, *Familia Ponbiquet*, *Năzdrăvăniile divorțului Dispărut* etc. Aceste două din urmă au fost înscrise și în repertoriul Teatrului Național d'n Cluj. Comediile lui Bisson n'au decât o singură țintă: să înveselească publicul. Nu veți găsi, deci, în ele nici psihologie profundă, nici intenții satirice, nici caractere interesante. Veți râde însă, cu poftă, o seară întreagă.

Alexandru Bisson a scris și câteva melodrame de efect. Printre acestea cea mai reușită e „La femme X” (*Necunoscuta*), care s'a jucat și la noi.

SUBIECTUL PIESEI

George Godefroid ar trăi destul de bine cu tânăra lui soție, Lucienne, dacă n'ar fi plictisit de amintirea lui Clodomir, primul bărbat al acesteia, și dacă nu s'ar război toată ziua cu socrii săi, dl și dna Montpépin. Ca să mai răsuflă puțin, George născoceste o stratagemă destul de ingenioasă. Anunță, că a găsit o slujbă bună de controlor la vagoanele de dormit, cu 60 mii franci pe an leafă și cu obligația de a lipsi de-acasă patru zile pe săptămână.

Lucienne suferă cu resemnare lipsa soțului său, deoarece așa cer necesitățile serviciului, dar dna Montpépin, soacra, bănuiește că la mijloc nu e lucru curat. Socrul, dl Montpépin se duce să se intereseze la Compania vagoanelor de dormit, unde află că într'adevăr există acolo un funcționar, foarte conștiincios, cu numele de Godefroid.

Lucrurile s'ar părea că se liniștesc. Iată însă, că veritabilul controlor de vagon-lits, Alfred Godefroid, exasperat de încurcăturile pe care le provoacă asemănarea numelor, vine să ceară explicații lui George Godefroid, falșul controlor. Lucienne află că a fost amăgită și hotărăște să se răsbune. După îndelungate și amuzante peripecții, în cursul căroră un fonograf cu vocea sfân-

tului Mihail joacă un rol de căpetenie, se descopere motivul adevărat al farsei lui George Godefroid. Falșul controlor pleacă în fiecare săptămână la Nangy, un mic orașel din provincie, la familia Charbonneau, unde făcea curte unei încântătoare fete, a-nume Rozina.

În actul al treilea ne găsim în fața unui adevărat complot urzit împotriva lui George Godefroid. Socrii acestuia, împreună cu Lucienne, sosesc la Nangy, și în înțelegere cu familia Charbonneau pun la cale o mulțime de păcăleli, încât sărmanul George e convins că a înebunit.

Din fericire, totul se aranjează cu bine. George vede că a fost descoperit și făgăduiește să se facă băiat cumsecade, iar Lucienne, ca toate nevestele înțelepte, iartă.

D-na SYLVIA JIPESCU-HODOȘ

ECOURI

Roluri improvizate

Publicul nu știe totdeauna prin ce emoții trece o reprezentație teatrală, mai ales atunci, când vreunul din artiști a trebuit să fie înlocuit în ultimul moment.

Un asemenea caz s'a întâmplat acum câțva timp, cu trupa Teatrului Național din Viena. Spectacolul fusese anunțat, și nu mai putea să fi schimbat. Se juca „die Zerbrochene Leiter“, cu artista Maria Sonyen în rolul principal.

La 1 jumătate d-na Sonyen telefonă direcției Burgtheater-ului că este indispusă și nu poate juca. Vestea această provocă o mare încurcătură, deoarece nu se găsea o altă actriță care să poată juca acest rol important.

În ultimul moment, însă, se oferă d-na Albach-Retty să joace rolul, cu toate că nu numai că nu-l studiasă, dar nici nu-l citise până atunci. După o scurtă repetiție, cu puțin timp înainte de reprezentație, artista abordă rolul și se achită cu multă siguranță de această sarcină ingrată.

Tot astfel s'a întâmplat la Teatrul Național din Cluj într'una din zilele de Crăciun. Se anunțase: „Un erou“. Unul din artiști, d. N. Dimitriu se îmbolnăvise însă pe neașteptate. Spectacolul nu putea fi schimbat, căci nu mai era vreme. Mai era un ceas oână să înceapă. Atunci, direcția făcu apel la un tânăr artist, d. D. Constantinescu, care a jucat rolul, destul de însemnat, al lui M. hai Codreanu, fără să bănuiască cineva că-l învățase într'o jumătate de oră..

Sunt riscurile profesiei!

CUGETĂRILE UNUI SPECTATOR

Să te ferească Dumnezeu de criticul muzical, care face curte primadonei!

*

Cel mai interesant personaj din teatru e, fără îndoială, suflorul. El rămâne mereu nevăzut, știe toate rolurile, și nu crede nimic din ceace se petrece pe scenă.

*

Cunosc un colaborator foarte prețios al autorilor dramatici, pe care dumneavoastră nici nu-l bănuți: e croitoreasca artistei care joacă rolul principal.

*

Dintre toate femeile cari vin la teatru, câte vor să vadă și câte vor să fie văzute?

University Library Cluj

DI MIHAILESCU-BRĂILA

INFORMAȚIUNI TEATRALE

Intreaga societate românească a Clujului așteaptă cu o îndreptățită nerăbdare seara de 10 Ianuarie 1926, când va avea loc, în saloanele restaurantului New-York, balul Teatrului Național.

Anul trecut, se știe, acest bal a avut o splendidă reușită bucurându-se de o feerică decorație și rezervându-se publicului numeroase surprize. Anul acesta, balul Teatrului Național se va întrece pe el însuși. Nimeni să nu lipsească dela această minunată petrecere artistică. Au fost aranjate cele mai variate distracții, declamații, cântece, tombolă, etc. etc.

La revedere, deci, la 10 Ianuarie, la balul Teatrului Național!

*

Teatrul Național din Cluj va mai juca în cursul lunii Ianuarie celebra comedie satirică a lui Beaumarchais: „Nunta lui Figaro“, care e considerată pe drept cuvânt drept perla literaturii dramatice franceze a veacului al optsprezecelea.

„Nunta lui Figaro“ se repetă zilnic pe scena Teatrului Național, și se va bucura de o montare excepțională, cu decoruri și costume noi, în stilul epocii.

Rolurile principale sunt distribuite astfel. D. Șt. Braborescu: Figaro, D. N. Dimitriu: contele de Almaviva. Dna Jeana Popovici-Voina: Rozina. Dșoara Cronvald: Contesa. Dna Nunuța Hodoș: Chérubin.

Piesa e pusă în scenă de d. Șt. Braborescu.

*

În ziua de 8 Ianuarie 1926 se va reprezenta pentru întâia oară la București, pe scena Teatrului Național, comedia dlui I. Minulescu: „Manechinul sentimental“ cu dna Marioara Voiculescu în rolul principal feminin.

Opera Română trebuia să reprezinte după sărbători: „Jonglerul din Notre Dame“ cu d-na Lya Pop în rolul jonglerului. În urma accidentului de tren suferit de distinsa noastră cântăreață, — deși nu e vorba de ceva grav, — această reprezentație a fost amânată cu câteva săptămâni.

*

În foyerul Teatrului Național din Cluj se repetă acum „Poveste de iarnă“ de W. Shakespeare. Distribuția cuprinde aproape pe toți artiștii noștri, în frunte cu dna Olimpia Bârsan. Direcția de scenă o are dl. Gogu Mihăiescu.

*

Opera Română din Cluj pregătește o nouă premieră: „Ebreea“ de Ludovic Haléoy.

*

Teatrul Mic din București a fixat pentru ziua de 4 Ianuarie premiera comediei „Nevasta prietenului meu“ de Yves Mirande.

Primele roluri vor fi interpretate de d-ra Dorina Heller și d. I. Iancovescu.

*

Reprezentațiile dnei Marioara Ventura, la Teatrul Național, din Capitală vor fi în cursul lunii Februarie. Marea artistă va juca „Jeanne d'Arc“, „Phedra“ și „Secretul“.

*

Dintre piesele românești se vor relua la Teatrul Național din Capitală după sărbători:

„Făt frumos“ de Horia Furtună. „Byzanț“ de Mircea Rădulescu și „Iubire“ de Paul Prodan.

IOAN N. JILESCU

CLUJ, STR. REGINA MARIA 16

MAGAZIN DE AUTOMOBILE

Cauciucuri, Michelin Cable, Continental Cord
Accesorii și piese de schimb

Expoziție permanentă de automobile:

Buick — Citroën — Oldsmobil

TELEFON No. 7—63

„AU PRINTEMPS“ (Fost Missir)

Cluj, Str. Memorandului No. 11

Cel mai bine asortat magazin cu articole de mode.

Stofe, Mătăsuri, Lameuri, Plus „Silskin“, Pânzărie,
Stofe pentru mobile, Draperii, Covoare și Linoleum

Prețurile cele mai convenabile!

IULIU MUȘA & Co.

Coafor de dame CLUJ, Str. Memorandului No. 10

Execută lucrări de artă în această
branșă. — Specialist în coafuri
de dame, lucrări de păr. —
Vopsește părul în orice culoare,
garantând durabilitatea.

L'ORÉAL culorile: noir, brun châtain
foncé, châtain, châtain clair, blond
cendre, blond doré, blond, blond
clair, vénétien rouge, vénétien clair.
Acestea se găsesc în praf și fluid

SIMION NIRENDFELD

Mare deposit de cherestea pentru
construcții și materiale similare

CLUJ, CALEA DOROBANȚILOR No. 9